PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ DO LEKTURY · EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2027 · JĘZYK POLSKI · KLASA 8

Balladyna – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

40 zadań w formule CKE do lektury obowiązkowej: fabuła i bohaterowie, gatunek, język, problematyka, konteksty, karta „jak na egzaminie” z argumentacją i planem wypracowania. Ramka „W pigułce”, klucz z zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Fabuła i bohaterowie** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	7 zad. 9 pkt
2	**Gatunek i kompozycja** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	7 zad. 10 pkt
3	**Język, styl i fragment tekstu** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	6 zad. 10 pkt
4	**Problematyka i wartości** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	7 zad. 9 pkt
5	**Konteksty i porównania** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	6 zad. 8 pkt
6	**Jak na egzaminie – zadania mieszane** *Balladyna* – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII	7 zad. 9 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Materiał zawiera **40 zadań typu egzaminacyjnego** do jednej lektury obowiązkowej w sześciu kartach: fabuła i bohaterowie, gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania oraz karta mieszana „jak na egzaminie”.
- Pierwsza karta zaczyna się od ramki **„W pigułce”** (o czym to jest, problematyka, bohaterowie, motywy, konteksty) – można od niej zacząć powtórkę.
- Formuły poleceń i punktacja są takie jak w arkuszach CKE (egzamin 10 maja 2027 r.). Od 2027 r. zadania mogą sprawdzać znajomość całych lektur także z klas IV–VI. Błąd rzeczowy dotyczący lektury oznacza 0 pkt za zadanie.
- Klucz na końcu zawiera zasady oceniania, przykładowe odpowiedzi i numer z brzmieniem wymagania z podstawy programowej.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania i drukować karty osobno – np. jako kartkówkę albo pracę domową.

Materiał oryginalny przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027 (informator CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025, lista lektur obowiązkowych; podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r., Dz.U. 2024 poz. 996). Nie zawiera zadań z arkuszy CKE. Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej (wolnelektury.pl). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Fabuła i bohaterowie

Balladyna – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

W pigułce

- **O czym to jest.** Hrabia Kirkor ma poślubić jedną z córek ubogiej Wdowy; o wyborze decyduje to, która pierwsza przyniesie dzban pełen malin. Balladyna zabija w lesie siostrę Alinę i zostaje żoną Kirkora. Jedna zbrodnia pociąga kolejne – Balladyna zdobywa koronę, ale jako królowa, sądząc samą siebie, wydaje na siebie wyrok śmierci i ginie od pioruna.
- **Problematyka:** żądza władzy i jej skutki; zbrodnia, wina i kara; wyrzuty sumienia; sprawiedliwość (ludzka i boska); świat realny i świat fantastyczny.
- **Bohaterowie**

Postać	Kim jest, jaki jest
Balladyna	Ambitna, okrutna, gotowa na wszystko dla władzy. Po zabójstwie siostry ma na czole krwawą plamę, której nie umie zmyć.
Alina	Młodsza siostra – dobra, łagodna, pracowita. Zabita przez Balladynę.
Wdowa (matka)	Kocha obie córki, najbardziej Balladynę; ta wypiera się matki i wypędza ją w burzę z zamku.
Kirkor	Szlachetny rycerz, chce przywrócić prawowitego króla. Ginie w walce z wojskami Balladyny.
Pustelnik	Wygnany król Popiel III, ukrywający się w lesie. Doradza Kirkorowi; później znaleziono go powieszonego przed chatą (z rozkazu Balladyny).
Grabiec	Rubaszny pijak, syn zakrystiana. Zakochana w nim Goplana zmienia go w wierzbę; później siedzi na uczcie w zamku jako podstawiony „król”.
Goplana, Skierka, Chochlik	Świat fantastyczny: nimfa jeziora i jej duszki, które mieszają się w losy ludzi.

- **Motywy**

Motyw	Jak występuje w lekturze
Władza	Korona jest celem, dla którego Balladyna zabija kolejne osoby.
Zbrodnia i kara	Pierwsza zbrodnia prowadzi do następnych; kara przychodzi z nieba – piorun.
Sumienie	Krwawa plama na czole jako znak winy, której nie da się ukryć.
Ludowość i baśń	Wyprawa po maliny, rusałka, czary – jak w balladzie i baśni ludowej.

- **Konteksty:** Dramat romantyczny (1839), wydany na emigracji; łączy tragizm z komizmem, fantastykę z historią legendarnych czasów Popiela. Słowacki wzorował się na Szekspirze – żądza władzy i krwawa plama przypominają *Makbeta*. Motyw zbrodni i kary łączy się ze *Świtezianką* Mickiewicza (ballada).

Jak wykorzystać w wypracowaniu

Przykład 1. Temat: Czy władza zdobyta podstępem może dać szczęście?
Argument: kto zdobywa władzę zbrodnią, żyje w strachu i z poczuciem winy. Przykład: Balladyna zabija Alinę, potem Gralona i Kostryna; mimo korony nie zaznaje spokoju, a na koniec, sądząc sama siebie, skazuje się na śmierć.

Przykład 2. Temat: Czy zło zawsze zostaje ukarane?
Argument: w literaturze zbrodnia często pociąga za sobą karę. Przykład: Balladyna jako królowa sądzi zbrodniarza, wydaje wyrok śmierci na samą siebie i ginie od pioruna.

Zadania

1 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących *Balladyny*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Kirkor trafia do chaty Wdowy, bo pod jego powozem załamał się mostek nad strumieniem.	P	F
2. Gdy Kirkor puka do chaty, drzwi otwiera mu Balladyna.	P	F

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Gralon ginie w zamku Kirkora, gdy ___ / 1 pkt

A. walczy z Kostrynem, a Balladyna zachodzi go od tyłu i zabija mieczem zdjętym ze ściany.
B. wyzywa Kirkora na pojedynek o zamek.
C. Goplana zsyła na niego piorun.
D. Balladyna podaje mu chleb pokrojony nożem zatrutym z jednej strony.

3 **Dopasuj postać do informacji o niej. Wpisz literę. Jedna informacja jest zbędna.**

___ / 2 pkt

1. Filon	a) a. Naczelnik straży w zamku Kirkora, wspólnik Balladyny w zbrodniach.
2. Fon Kostryn	b) b. Dziejopis, który w epilogu opowiada publiczności o królowej.
3. Gralon	c) c. Pasterz, który znajduje w lesie ciało Aliny i odtąd ją opłakuje.
4. Wawel	d) d. Rycerz, który przybywa do zamku z pozdrowieniem i poleceniem od Kirkora.
	e) e. Syn zakrystiana zamieniony w wierzbę.

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

4 **Uporządkuj zdarzenia w kolejności, w jakiej następują w utworze. Wpisz numery 1–4.**

___ / 1 pkt

Wdowa zostaje wyprowadzona z zamku podczas uczty.

Filon znajduje w lesie ciało zabitej Aliny.

Grabiec budzi się w lesie z koroną na głowie.

Wieśniacy rozmawiają przed dopalającym się domem Wdowy.

5 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Wyruszając z koroną, by przywrócić tron prawowitemu królowi, Kirkor za radą Pustelnika postanawia wystawić żonę na próbę i

___ / 1 pkt

A. zostawia jej klucze do skarbca i sprawdza, czy ich użyje.

B. zabrania jej wychodzić z zamku do jego powrotu.

C. posyła jej zapieczętowaną skrzynię, której nie wolno otworzyć.

D. każe jej codziennie przynosić dzban malin.

6 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących sceny sądu w akcie V. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.**

___ / 1 pkt

1. Lekarz oskarża nieznanego sprawcę o otrucie Kostryna.	**P**	**F**
2. Filon przynosi na sąd dzbanek malin i nóż znalezione przy ciele zabitej dziewczyny.	**P**	**F**

7 **Na sądzie Wdowa chce wycofać swoją skargę. Wyjaśnij, co skłania ją do tej decyzji i co robi, gdy Kanclerz nie pozwala jej odstąpić od skargi.**

___ / 2 pkt

Gatunek i kompozycja

Balladyna – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

Przypomnij sobie

- **Rodzaje literackie** – epika, liryka i dramat; każdy rodzaj ma inne cechy budowy.
- **Akt i scena** – większa i mniejsza część utworu scenicznego; nowa scena zaczyna się zwykle wtedy, gdy zmieniają się miejsce lub postacie.
- **Wątek** – ciąg zdarzeń związanych z jedną postacią lub sprawą.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
W podtytule utworu Słowacki określił Balladynę jako ___ / 1 pkt

A. kronikę w trzech częściach.

B. komedię w czterech aktach.

C. balladę w sześciu pieśniach.

D. tragedię w pięciu aktach.

2 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących budowy utworu. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Akcja toczy się „za czasów bajecznych” w okolicy jeziora Gopła.	**P**	**F**
2. Utwór kończy się śmiercią Balladyny – po tej scenie nie ma już żadnej części.	**P**	**F**

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Zapis „/ Grabiec tonie w ziemię, wierzba na tym miejscu wyrasta. /” to ___ / 1 pkt

A. dialog.

B. didaskalia.

C. epilog.

D. monolog.

Podgląd • Pierwsza Ławka

4 **Dopasuj element dramatu do przykładu z *Balladyny*. Wpisz literę. Jeden przykład jest zbędny.** ___ / 2 pkt

1. monolog
2. dialog
3. didaskalia

a) a. Kirkor pyta Pustelnika, jaką żonę wybrać, a starzec mu odpowiada.

b) b. Balladyna, sama nad ciałem siostry, mówi o krwawej plamie i o Bogu.

c) c. „Las blisko jeziora Gopła – chata pustelnika ustrojona kwiatami i bluszczem".

d) d. Podział utworu na pięć aktów.

1 ____ 2 ____ 3 ____

5 **Podaj dwie cechy dramatu romantycznego widoczne w *Balladynie* – inne niż łączenie tragizmu z komizmem, obecność postaci fantastycznych i ludowość. Każdą zilustruj przykładem z utworu.** ___ / 2 pkt

6 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
W epilogu dziejopis Wawel twierdzi, że królowa panowała mądrze. Widzowie wiedzą, że to nieprawda, więc jego słowa ___ / 1 pkt

A. ośmieszają historyków, którzy piszą kroniki, nie znając faktów.

B. wyjaśniają, kim był Pustelnik.

C. dowodzą, że Balladyna naprawdę była dobrą władczynią.

D. są wróżbą przyszłych wydarzeń.

7 **Wskaż wątek główny *Balladyny* oraz jeden wątek poboczny. Każdy nazwij jednym zdaniem.** ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Język, styl i fragment tekstu

Balladyna – Juliusz Słowacki · kl. VII–VIII

KARTA 3/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

Przypomnij sobie

- **Środki stylistyczne** – zabiegi językowe, które czynią wypowiedź wyrazistą, np. epitet, porównanie, przenośnia, wykrzyknienie.
- W dramacie charakter postaci poznajemy głównie z jej słów: liczy się to, co mówi, ale też to, jak mówi.
- Pracując z fragmentem, wracaj do tekstu i wskazuj słowa, na których opierasz odpowiedź.

Zadania

1 **Przeczytaj fragment i wykonaj zadania.** ___ / 4 pkt

Juliusz Słowacki, *Balladyna* (fragment)

BALLADYNA
Co moje
Ręce zrobiły?… O!…
GŁOS Z WIERZBY
Jezus Maryja…
BALLADYNA
/ przerażona /
Kto to?… zawołał ktoś?… czy to ja sama
Za siebie samą modliłam się?… Żmija,
Kobieta, siostra – nie siostra… Krwi plama
Tu – i tu – i tu –
/ pokazując na czoło, plami je palcem /
i tu. – Ktoż zabija
Za malin dzbanek siostrę?… Jeśli z bora
Kto tak zapyta? powiem – ja. – Nie mogę
Skłamać i powiem: ja! – Jak to ja?… Wczora
Mogłabym przysiąc, że nie… W las!… w las!… w drogę,
Wczorajsze serce niechaj się za ciebie
Modli. – Ach jam się wczoraj nie modliła.
To źle! źle! – dzisiaj już nie czas… Na niebie
Jest Bóg… zapomnę, że jest, będę żyła,
Jakby nie było Boga.
/ odbiega w las /

Juliusz Słowacki, *Balladyna*, akt II, scena I, tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl), domena publiczna. [116 wyrazów]

z bora – z boru, z lasu; wczora – wczoraj; jam się nie modliła – ja się nie modliłam.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Balladyna – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

Podgląd pokazał 8 z 24 stron. Pełna wersja: 24 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 zadań typu egzaminacyjnego do lektury obowiązkowej „Balladyna" – w formule egzaminu ósmoklasisty 2027, z kluczem i zasadami oceniania.
- Sześć kart: fabuła i bohaterowie (z ramką „W pigułce"), gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania z innymi lekturami, karta „ja
- Zadania prawda/fałsz, wyboru, dopasowania, kolejności zdarzeń i otwarte – także argument do tezy, teza i plan wypracowania.
- Przy każdym zadaniu numer wymagania z podstawy programowej.
- Gotowe na powtórkę przed egzaminem, kartkówkę z lektury albo pracę domową – każdą kartę można wydrukować osobno.
- PDF do druku (24 stron) i DOCX do edycji (czarno-biały, gotowy do kserowania).
- Treść oryginalna; cytaty tylko z utworów w domenie publicznej.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-balladyna-40-zadan